

Akademia Muzyczna
im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi

Nazwa przedmiotu: Instrument główny - Organy		
Jednostka prowadząca przedmiot: Wydział Wykonawstwa Instrumentalnego		Rok akademicki: 2021/2022
Kierunek: Instrumentalistyka		Specjalność: Organy
Forma studiów: stacjonarne	Profil kształcenia: ogólnoakademicki	Status przedmiotu: moduł kierunkowy
Rodzaj studiów: pierwszego stopnia	Forma zajęć: wykład, zajęcia indywidualne	Język przedmiotu: polski
Koordynator przedmiotu	prof. dr hab. Piotr Grajter	
Prowadzący zajęcia	prof. dr hab. Piotr Grajter dr hab. Krzysztof Urbaniak, prof. AM dr Karol Hilla mgr Radosław Kuliberda mgr Łukasz Mosur mgr Krzysztof Musiał	
Cele przedmiotu	Przygotowanie do wykonywania zawodu instrumentalisty solisty oraz nauczyciela szkół muzycznych I stopnia. Wymagania stawiane studentom są ukierunkowane na pogłębianie ich wiedzy, doskonalenie umiejętności wykonawczych, twórcze podchodzenie do zagadnień związanych z estetyką dźwięku i kształtowanie osobowości artystycznej. Przygotowanie do zawodu artysty muzyka wymaga także nadzoru nad praktykami estradowymi podopiecznych oraz opanowania przez nich w stopniu zaawansowanym związanych: ➤ ze znajomością historii instrumentu, ➤ literatury przedmiotu, ➤ opanowaniem swobodnego posługiwania się aparatem gry, ➤ umiejętnością frazowania i operowania zróżnicowaną barwą dźwięku i sposobami artykulacji, posługiwania się dynamiką i agogiką, ➤ rozumieniem pojęć muzycznych, samodzielnym odnajdywaniem środków wyrazu i określeniem charakteru utworu a także jego samodzielną interpretacją, ➤ umiejętnością grania a vista z uwzględnieniem prawidłowej artykulacji, dynamiki, frazowania i agogiki, ➤ umiejętnością samodzielnego opracowywania i interpretowania utworów, dokonywania analizy formalnej z uwzględnieniem stylu utworu, epoki w jakiej powstał i doboru właściwych metod pracy, ➤ umiejętnością opanowania pamięciowego zadanego materiału	

	(posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania), ➤ obyciem estradowym, w tym umiejętnościami koncentracji i panowania nad tremą oraz szczegółowej analizy produkcji artystycznej.	
Wymagania wstępne	Posiadana wiedza ogólnomuzyczna i umiejętności gry na organach wymagane na poziomie egzaminu dyplomowego szkoły muzycznej II stopnia.	
Kategorie efektów	EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU	Numer efektu kier./spec.
Wiedza	Posiada zaawansowaną znajomość literatury muzycznej,	6WG_1
	posiada zaawansowaną znajomość wybranego repertuaru związanego z własną specjalnością,	6WG_2
	posiada zaawansowaną znajomość elementów dzieła muzycznego i wzorców budowy formalnej utworów,	6WG_3
	posiada zaawansowaną znajomość stylów muzycznych i związanych z nimi tradycji wykonawczych	6WG_8
	posiada wiedzę dotyczącą budowy własnego instrumentu i jego konserwacji.	6WG_11
Umiejętności	Dysponuje umiejętnościami niezbędnymi do tworzenia i realizowania własnych koncepcji artystycznych,	6UW_1
	ma świadomość sposobów wykorzystywania wiedzy, intuicji, emocjonalności i wyobraźni w obszarze ekspresji artystycznej,	6UW_2
	posiada znajomość i umiejętność wykorzystania reprezentatywnego repertuaru związanego z głównym kierunkiem studiów,	6UW_4
	poprzez opanowanie efektywnych technik ćwiczenia wykazuje umiejętność doskonalenia warsztatu technicznego poprzez samodzielną pracę.	6UW_12 6UU_1
Kompetencje społeczne	Potrafi gromadzić, analizować i w świadomy sposób interpretować potrzebne informacje,	6KR_1
	posiada umiejętność samooceny oraz jest zdolny do budowania konstruktywnej krytyki w obrębie działań artystycznych oraz szeroko pojmowanej kultury,	6KK_2 6KR_3
	potrafi posługiwać się fachową terminologią w zakresie sztuk muzycznych,	6KR_7
TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU		Liczba godzin
Ramowy program studiów licencjackich, dostosowywany jest do indywidualnych potrzeb i możliwości studentów i obejmuje praktyczną analizę oraz realizację utworów, stanowiących reprezentatywny wybór literatury organowej; poza muzyką J.S. Bacha i innych twórców baroku		

program ten uwzględnia wybrane utwory okresu przedbachowskiego (renesans, wczesny barok), utwory klasyczne oraz zaliczane do okresu twórczości XIX-XXI w. oraz dzieła muzyki polskiej.						
Na pierwszym roku studiów (I i II semestr) zwraca się szczególną uwagę na warsztat i wypracowanie umiejętności różnicowania techniki gry w oparciu o program uwzględniający m.in. dzieła dawnych mistrzów, w tym sonatę triową J. S. Bacha lub inną formę triową); kolejne semestry (III, IV, V) to dalsza praca nad przygotowywaniem repertuaru, obejmującego w miarę możliwości wszystkie ważniejsze epoki i style w muzyce organowej.						
W każdym semestrze student przygotowuje pod kierunkiem pedagoga program recitalu organowego (około 60 min), który w części wykonuje podczas egzaminu semestralnego oraz w ramach obowiązkowych publicznych audycji.		30 + 30 + 30 + 30 + 30 w semestrach I-V				
W VI semestrze student przygotowuje pod kierunkiem pedagoga program recitalu dyplomowego, zaakceptowany przez pedagoga przedmiotu głównego i zatwierdzony przez Katedrę Organów, Muzyki Kościelnej, Klawesynu i Muzyki Dawnej		30 w semestrze VI				
Metody kształcenia	Wykład, zajęcia indywidualne					
Warunki zaliczenia	Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się <i>1 pkt ECTS = 30 godzin pracy studenta (zajęcia + praca własna)</i> Każdy semestr studiów kończy się obowiązkowym, ocenianym komisyjnie egzaminem praktycznym w formie krótkiego recitalu o czasie trwania około 30 min.; studenci prezentują wówczas wybór z repertuaru, przygotowanego pod kierunkiem pedagoga w ciągu danego semestru. Egzamin dyplomowy licencjacki, o czasie trwania ok. 45-50 min., podlegający zatwierdzeniu przez Katedrę Organów, Muzyki Kościelnej, Klawesynu i Muzyki Dawnej winien zawierać następujące (obowiązkowe) pozycje repertuarowe: • utwór dowolny z epoki przedbachowskiej. • preludium chorałowe z ozdobnym cantus firmus, chorał, cykl chorałowy, wariacje chorałowe J. S. Bacha lub innego kompozytora baroku. • jedną z sonat lub innych form triowych J. S. Bacha. • jedną z dużych form J. S. Bacha (Preludium i fuga, Fantazja, Fantazja i fuga, Toccata, Toccata i fuga, Passacaglia itp.) • utwór dowolny z okresu XIX-XXI w.					
Rok	I		II		III	
Semestr	I	II	III	IV	V	VI
ECTS	10	10	10	10	12	15
Ogólna liczba godzin	30	30	30	30	30	30
Rodzaj zaliczenia	E	E	E	E	E	Z/ED
Literatura podstawowa						
• Jon Laukwik, <i>Szkoła na organy. Historyczna praktyka wykonawcza w epokach baroku i klasycyzmu</i>, CHOPIN UNIVERSITY PRESS, Warszawa 2021 • Nikolaus Harnoncourt, <i>Muzyka mową dźwięków</i>, Warszawa 1995. • Nikolaus Harnoncourt, <i>Dialog muzyczny</i>, Warszawa 1999						

- Jerzy Gołos, *Polskie organy i muzyka organowa*, Warszawa 1972.
- Krzysztof Urbaniak, *Sztuka rejestracji w kręgu północnoniemieckim od XVI do XVIII wieku*, Wyd. UNUM, Kraków 2013
- Martin Rost, Krzysztof Urbaniak, *Die Registriervorschriften von Daniel Magnus Gronau's Choralvariationen für Orgel*, Verlag UNUM, Kraków 2013
- *Organy Andreasa Hildebrandta w kościele św. Bartłomieja w Pasłęku*, (red.) Teresa Piech, Martin Rost, Krzysztof Urbaniak, Wyd. UNUM, Kraków 2013
- Irena Wiselka-Cieślak, *Organy związane z działalnością Jana Sebastiana Bacha*, Łódź 1998.
- Radosław Marzec, *Interpretacja utworów organowych J.S. Bacha w świetle źródeł XVIII-wiecznych*, Lublin 2005.
- Marcin Szelest, *Przemiany stylistyczne we włoskiej muzyce organowej przełomu XVI i XVII stulecia*, Kraków 2007.

Literatura uzupełniająca

- Jon Laukvik, *Orgelschule zur historischen Aufführungspraxis. Teil 2 Romantik*, Carus-Verlag, Stuttgart 2006.
- Jon Laukvik (Hrsg.), *Orgelschule zur historischen Aufführungspraxis Teil 3 Die Moderne*, Carus-Verlag, Stuttgart 2015
- Ferdinand Klinda, *Orgelregistrierung*, Leipzig 1987
- Paul Heuser, *Das Clavierspiel der Bachzeit*, SCHOTT, Mainz 1999
- Hans Klotz, *Die Ornamentik der Klavier- und Orgelwerke von Johann Sebastian Bach*, Bärenreiter-Verlag, Kassel 1984
- Hans Klotz, *Das Buch von der Orgel*, Bärenreiter-Verlag, Kassel 1979
- Jan Chwałek, *Budowa organów. Wprowadzenie do inwentaryzacji i dokumentacji zabytkowych organów*, Warszawa 1971
- Antoni Sapalski, *Przewodnik dla organistów*, Kraków 1880 (reprint 1985)
- Jerzy Erdman, *Organy – poradnik dla użytkowników*, Wydawnictwo Archidiecezji Warszawskiej, Warszawa 1989
- Christoph Wolff, *Markus Zepf, Die Orgeln J. S. Bachs*, Carus-Verlag/Evangelische Verlagsanstalt Leipzig 2006
- Christoph Wolff, *Johann Sebastian Bach Muzyk i Uczony*, LOKOMOBILA, Warszawa 2011
- Kerala J. Snyder, *Dieterich Buxtehude – Życie – twórczość – praktyka wykonawcza*, ASTRAIA, Kraków 2009
- Wybrane artykuły zawarte w materiałach z Międzynarodowych Sesji Organowych „Organy i muzyka organowa”. Zeszyty naukowe Akademii Muzycznej w Gdańsku.
- Wybrane artykuły, w szczególności prof. Franciszka Wesołowskiego, zawarte w Zeszytach Naukowych Akademii Muzycznych w Łodzi i we Wrocławiu.

Ostatnia modyfikacja opisu przedmiotu

Data	Imię i nazwisko	Czego dotyczy modyfikacja
21.11.2021	Piotr Grajter	Dostosowanie do nowego formularza opisu przedmiotu.

Sposoby realizacji i weryfikacji efektów uczenia się zostały dopasowane do sytuacji epidemiologicznej wewnętrznymi aktami prawnymi Uczelni.